

Quick scan flora en fauna

Brinklanderweg 5 te Ederveen

In opdracht van: gemeente Ede

22 mei 2024

Colofon

© 2024 Laneco / gemeente Ede

Tekst en samenstelling: W. Wilbrink

Tweede lezer: R. Eversteijn

Projectnummer: 47.24.01.01

In opdracht van: gemeente Ede

Wijze van citeren: Wilbrink, W., (2024). *Quickscan flora en fauna Brinklanderweg 5 te Ederveen*. Voorthuizen, Laneco.

Laneco is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologisch advies en onderzoek.

Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd, gewijzigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van scanning, internet, druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Laneco. Noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander doel dan waarvoor het is vervaardigd.

Laneco is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Laneco. De opdrachtgever vrijwaart Laneco voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

INHOUD

1	INLEIDING	4
1.1	AANLEIDING	4
1.2	GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN	4
2	TOETSING.....	7
2.1	ONDERZOEKSMETHODIEK.....	7
2.2	NATUURNETWERK NEDERLAND	7
2.3	OMGEVINGSWET – GEBIEDSBESCHERMING.....	7
2.4	OMGEVINGSWET – HOUTOPSTANDEN	8
2.5	OMGEVINGSWET –SOORTENBESCHERMING.....	9
2.6	SPECIFIEKE ZORGPLICHT.....	17
3	CONCLUSIE.....	19
3.1	NATUURNETWERK NEDERLAND	19
3.2	OMGEVINGSWET – GEBIEDSBESCHERMING.....	19
3.3	OMGEVINGSWET – HOUTOPSTANDEN	19
3.4	OMGEVINGSWET –SOORTENBESCHERMING.....	20
3.5	CONSEQUENTIES	20
4	AANBEVELINGEN	22
BIJLAGE 1	WETTELIJK KADER.....	23
BIJLAGE 2	LITERATUURLIJST.....	27

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Aan de Brinklanderweg 5 te Ederveen (zie afbeelding 1) is men voornemens om een oude agrarische opstal (zie nr. 2 op afbeelding 1), schuur (nr. 3) en tuinhuis (nr. 1) te verwijderen en een nieuwe schuur te bouwen. In opdracht van de gemeente Ede heeft Laneco de effecten van de werkzaamheden getoetst aan de Omgevingswet en een quick scan flora en fauna uitgevoerd.

Afbeelding 1, overzicht van de te verwijderen bebouwing (rode contour) binnen het plangebied (ondergrond: PDOK viewer, 2024).

In deze quick scan zijn de geschiktheid van het habitat voor beschermde planten- en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten beoordeeld op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen ten aanzien van mogelijke vervolgpactures in het kader van de Omgevingswet en natuurbeleid.

1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGRENEN

Het plangebied ligt op het erf van de Brinklanderweg 5 in het buitengebied van Ederveen ten midden van erven en agrarisch beheerde percelen. Het plangebied omvat een

agrarische opstal, schuur en tuinhuis. De 3 gebouwen binnen het plangebied welke worden verwijderd zijn voor de duidelijkheid genummerd in afbeelding 1.

Het gebouw aangegeven met nr. 1 is een houten tuinhuis. Het gebouw heeft 2 delen, een open deel wat als zitplaats gebruikt kan worden en een afgesloten deel wat enkel via een deur toegankelijk is. Het dak is een plat dak. De ondergrond is afgedekt met tegels. Het tuinhuis staat tegen een grote laurierhaag (*Laurus nobilis*) aan.

Het gebouw aangegeven met nummer 2 is een oude agrarische opstal wat sindsdien in gebruik is als opslag. De muren zijn opgebouwd uit bakstenen en aan de buitenzijde gedeeltelijk afgedekt met metalen golfplaten. Het dak bestaat uit een zadeldak wat is afgedekt met golfplaten. Aan de binnenzijde is het dak deels geïsoleerd met isolatieplaten. De overige delen staan in direct contact met de buitenlucht door de openingen tussen de muur en de dakplaten. Direct rondom het gebouw is bestrating, grint en gazon aanwezig.

Gebouw 3 is een uit houten muren opgebouwde halfopen zitplaats waarin een zolder aanwezig is. Hierop is een zadeldak aanwezig wat is afgedekt met dakpannen. Aan de zijkanten is het dak afgewerkt met houten betimmering. De ondergrond is volledig verhard. Tegen de achterzijde van het gebouw is een laurierhaag aanwezig.

Men is voornemens de bebouwing binnen het plangebied te verwijderen en een nieuwe schuur te plaatsen.

Afbeelding 2, indruk van de te verwijderen bebouwing binnen het plangebied met linksboven het tuinhuis aangegeven met nr. 1 in afbeelding 1, rechtsboven gebouw nr. 3 waarbij de open zijde aan de andere kant aanwezig is en onderaan een indruk van de buitenzijde van gebouw nr. 2 vanaf de zuidwestzijde (links) en noordzijde (rechts) (foto's: Laneco, 2024).

2 TOETSING

2.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens geven echter alleen een indicatie. Daarom zijn ook andere verspreidingsbronnen geraadpleegd (zie literatuurlijst in bijlage 2). De meeste gegevens betreffen relatief globale verspreidingsgegevens.

De aanwezigheid van soorten in een gebied is bepaald bij een reikwijdte van 5 kilometer rondom het plangebied. Wanneer er aan de directe omgeving wordt gerefereerd, betreft het een straal van circa 100 meter rondom het plangebied.

Op 18 april 2024 heeft een ecooloog van Laneco het plangebied en de directe omgeving verkend. Tijdens het veldbezoek zijn alle schuren van buiten en van binnen volledig onderzocht. Het doel van het veldbezoek was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid van het habitat voor de verschillende soortgroepen te beoordelen. Dit veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

2.2 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied ligt niet in het Gelders Natuurnetwerk wat onderdeel is van het Natuurnetwerk Nederland (provincie Gelderland, 2024). Het plangebied ligt op circa 250 meter afstand van het Gelders Natuurnetwerk (GNN) en op circa 1,2 kilometer het van de groene ontwikkelingszone (GO). Door het uitvoeren van de werkzaamheden gaat geen oppervlakte van het GNN en GO verloren en worden de waarden van het gebied niet aangetast. Daarnaast gaat vanuit het GNN geen externe werking en gezien de huidige situatie, afstand en tussenliggende elementen (bebouwing, wegen) zijn effecten op het NNN- en GO-gebied uitgesloten.

2.2.1 Overige beleidskaders

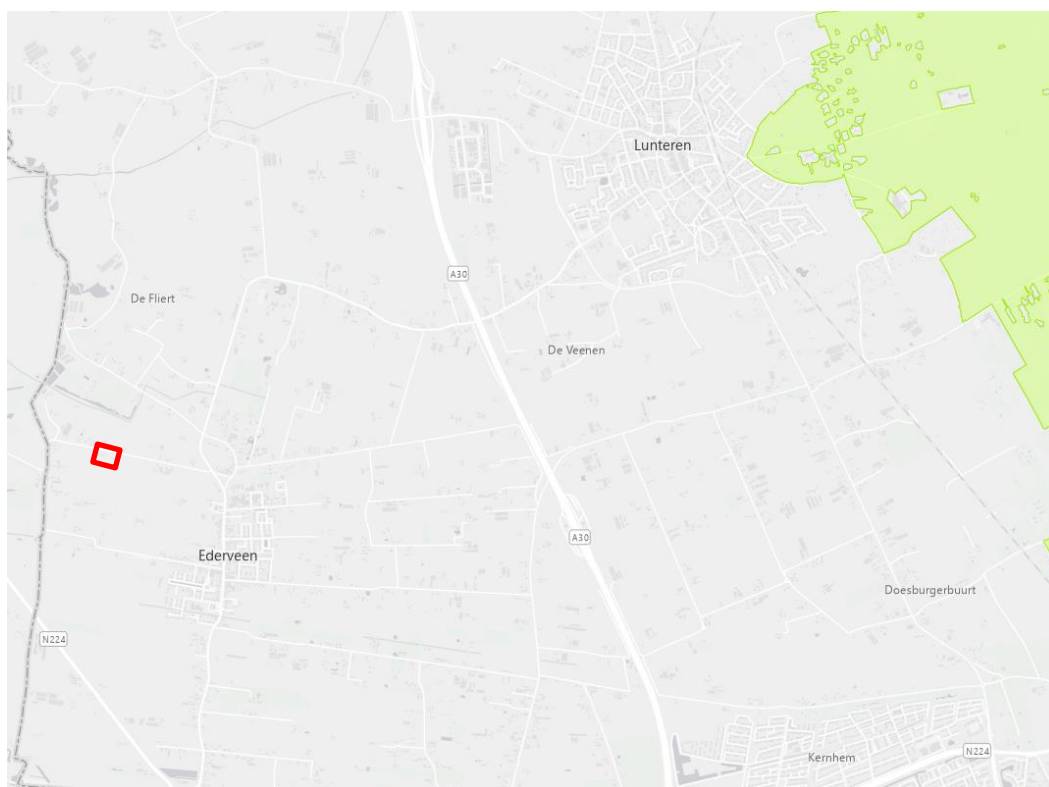
Door de geplande ingreep zijn er geen effecten op overige wettelijke kaders vanuit de Omgevingswet toepassing (provincie Gelderland, 2024).

2.3 OMGEVINGSWET – GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt op circa 4,6 kilometer afstand van het Natura 2000-gebied 'Veluwe' (zie afbeelding 3). Door de afstand en tussenliggende elementen zoals wegen, woningen en bomenrijen zijn negatieve effecten van externe effecten zoals licht, geluid en trilling uit te sluiten.

Door het realiseren van de voorgenomen werkzaamheden vindt mogelijk een overschrijding van de maximale stikstofdepositie op nabijgelegen Natura-2000 gebied(en) plaats. Een stikstofberekening is noodzakelijk om negatieve effecten van een toename van de uitstoot van stikstof op het Natura 2000-gebied uit te sluiten. Een stikstofberekening kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de ruimtelijke ontwikkeling en de depositie op Natura 2000-gebieden. De toename van de stikstofdepositie kan het gevolg zijn van werkzaamheden in de sloopfase. De berekening dient te worden uitgevoerd middels de AERIUS Calculator.

Als sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, moet nader onderzoek middels een voortoets bepalen of er mogelijk significant negatieve effecten zullen plaatsvinden. Indien er mogelijk significante effecten plaatsvinden is een passende beoordeling noodzakelijk.

Afbeelding 3, ligging van plangebied (rode contour) ten opzichte van het natura 2000-gebied 'Veluwe' (groene contour) (ondergrond: Rijksoverheid, 2024).

2.4 OMGEVINGSWET – HOUTOPSTANDEN

Het plangebied ligt buiten de bebouwde kom van Ederveen. Het plangebied betreft enkel het erf en valt daarom niet binnen het toepassingsgebied houtopstanden uit de Omgevingswet. Dit onderdeel van de wet is daarmee niet van toepassing. Voor zover

bekend worden er geen bomen gekapt tijdens de ingreep. Indien bomen gekapt worden zijn de gemeentelijke voorschriften van toepassing.

2.5 OMGEVINGSWET –SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Omgevingswet flora en fauna activiteit moet worden getoetst of er sprake is van negatieve effecten op (potentiële) verblijfplaatsen of (potentieel) leefgebied van beschermde planten en dieren.

2.5.1 Vaatplanten

Binnen het plangebied en direct rondom het plangebied is enkel bebouwing, verharding, aangeplante struiken en een gazon met daartussen enkel algemene kruiden aanwezig. Standplaatsen van beschermde vaatplanten zijn binnen het plangebied niet aangetroffen. Beschermde soorten vaatplanten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke standplaatsen in natuurgebieden, op schrale (graan)akkers of andere bijzondere groeiplaatsen. Deze habitats komen binnen het plangebied niet voor. De aanwezigheid van beschermde plantensoorten binnen het plangebied is uitgesloten.

2.5.2 Grondgebonden zoogdieren

Om een goed beeld te krijgen van de te verwachten soorten grondgebonden zoogdieren in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen *et al.*, 2016) en www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren.

Nationaal beschermde soorten met provinciale vrijstelling

Binnen het plangebied en in de directe omgeving van het plangebied kunnen verschillende nationaal beschermde zoogdiersoorten voorkomen, zoals egel (*Erinaceus europaeus*), konijn (*Oryctolagus cuniculus*), vos (*Vulpes vulpes*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Niet-vrijgestelde nationale en Europees beschermde soorten

Van de niet-vrijgestelde nationaal beschermde zoogdiersoorten is volgens bovengenoemde bronnen uit de ruime omgeving van het plangebied het voorkomen bekend van boommarter (*Martes martes*), edelhert (*Cervus elaphus*), eekhoorn (*Sciurus vulgaris*), steenmarter (*Martes foina*), wild zwijn (*Sus scrofa*), wolf (*Canis lupus*) en kleine marterachtigen bunzing (*Mustela putorius*), hermelijn (*Mustela erminea*) en wezel (*Mustela nivalis*).

Boommarter is een boombewonende soort die een nest maakt in oude spechtholen of eekhoornnesten. Eekhoorn heeft zijn nest- en foerageergebied in een bosrijke omgeving. Op het erf zijn een aantal alleenstaande bomen aanwezig welke niet in

directe verbinding staan met andere bomen in de omgeving. Door de inrichting en isolatie van het erf is de aanwezigheid van essentieel leefgebied uitgesloten. Negatieve effecten van de werkzaamheden op potentieel aanwezige boommarter of eekhoorn worden niet verwacht. Negatieve effecten op boommarter en eekhoorn zijn uitgesloten.

Steenmarter is een typisch gebouwbewonende soort die binnen de bebouwde kom in menselijke bebouwing kan voorkomen. De soort heeft ook schuilplaatsen in takkenhopen, boomholtes en dichte struwelen. Binnen het plangebied zijn geen struiken met verblijfplaatsen aanwezig. In de bebouwing zijn geen geschikte openingen voor steenmarter aanwezig om achtergelegen ruimtes te bereiken. Ook ontbreken sporen van steenmarter binnen de bebouwing. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van steenmarter is daarom uitgesloten. Door de inrichting van het erf en het alternatief in de omgeving zal het erf ook niet tot het essentieel foerageergebied van deze soort behoren. De aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van steenmarter binnen het plangebied is uitgesloten. Negatieve effecten op steenmarter zijn uitgesloten.

Edelhert, wild zwijn en wolf leven voornamelijk in uitgestrekte bossen, graslanden en uiterwaarde van rivieren. De bebouwing en overige onderdelen van het erf zijn niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. Buiten de bossen van de Veluwe geldt ook een nulstand voor edelhert en wild zwijn. De aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied binnen het plangebied is uitgesloten.

In de omgeving komen de kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel voor. Bunzing is vooral te vinden in kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en groene lijnelementen. Hermelijn komt voor in verschillende soorten habitat zoals graslanden, akkers, kleinschalig landschappen, bossen en duinen, en selecteren het leefgebied op de aanwezigheid van schuilmogelijkheden. De wezel komt in veel soorten habitats voor, van graslanden tot bossen, zolang zijn voornaamste voedsel – woelmuizen – aanwezig zijn. Hij geeft de voorkeur aan habitats met groene elementen, zoals houtwallen, hagen en bosjes. De bebouwing op het erf heeft geen geschikte openingen via waar kleine marterachtigen achtergelegen verblijfplaatsen kunnen bereiken. In de haag om de te verwijderen bebouwing zijn geen sporen en geschikte (muizen)holen voor kleine marterachtigen aangetroffen. Mogelijk wordt het erf en de omgeving als foerageergebied gebruikt, gezien het alternatief in de omgeving zal dit niet essentieel zijn. Daarnaast zal door de ingrepen dit leefgebied ook niet verdwijnen. Negatieve effecten op essentiële onderdelen van het leefgebied van kleine marterachtigen zijn daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning is de aanwezigheid van essentieel leefgebied van de beschermde grondgebonden zoogdieren boommarter, edelhert, eekhoorn, steenmarter, wild zwijn, wolf en kleine marterachtigen bunzing, hermelijn en wezel uitgesloten. Nader

onderzoek, om te bepalen of deze grondgebonden zoogdieren gebruik maken van het plangebied, is niet noodzakelijk.

Van de algemeen voorkomende zoogdiersoorten mogen de verblijfplaatsen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een provinciale vrijstelling worden aangetast. Wel geldt altijd de Zorgplicht.

2.5.3 Vleermuizen

Om inzicht te krijgen in de aanwezige soorten vleermuizen in de directe omgeving van en binnen het plangebied zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *Atlas van de Nederlandse zoogdieren* (Broekhuizen *et al.*, 2016), *Atlas van de Nederlandse vleermuizen* (Limpens *et al.*, 1997) en www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren.

Vleermuizen zijn vliegende zoogdieren die aan de hand van echolocatie hun positie bepalen. Deze nachtdieren verblijven overdag in besloten ruimtes. Vleermuizen worden globaal onderverdeeld in gebouwbewonende soorten en boombewonende soorten. Er zijn ook soorten die van beide elementen gebruik maken. Ook is er onderscheid te maken in de zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Een groot aantal soorten overwintert in bunkers, grotten en kelders. Dit geldt ook voor sommige soorten die 's zomers in boomholten verblijven. Andere soorten vleermuizen verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen en dergelijke) of bomen (in holten of achter de bast).

Vanaf begin april komen vleermuizen tevoorschijn uit hun winterverblijven. Afhankelijk van het weer verschijnt de ene soort wat later dan de andere. Van half mei tot half juli vormen de vleermuizen kraamkolonies waarin de jongen worden geboren en grootgebracht. De mannetjes verblijven dan apart in kleinere groepen. In het paarseizoen, vanaf half augustus tot september, vallen de kraamkolonies uiteen. Sommige soorten vleermuizen trekken dan uit hun voortplantingsgebied weg, terwijl andere soorten nooit ver vliegen tussen zomer- en winterverblijf. De meeste vleermuissoorten paren in deze periode. Vanaf oktober gaan de verschillende soorten in winterslaap, waarbij de ene soort zich eerder terugtrekt in zijn winterverblijf dan de andere.

De soorten maken vaak jarenlang gebruik van vaste aanvliegroutes tussen verblijfplaats en foerageergebied en volgen daarbij lijnelementen zoals bomenrijen of bebouwing. Het behoud van zulke lijnelementen kan daarom cruciaal zijn voor de instandhouding van het leefgebied.

Alle vleermuissoorten, hun verblijfplaatsen en belangrijke onderdelen van het leefgebied zijn beschermd in de Omgevingswet (artikel 3.5 en 3.6 van deze wet en bijlage IV van de Habitatrichtlijn).

Volgens de verspreidingsgegevens uit bovengenoemde bronnen komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals bosvleermuis (*Nyctalus leisleri*), gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), gewone grootoorvleermuis (*Plecotus auritus*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) en watervleermuis (*Myotis daubentonii*).

Van deze soorten zijn bosvleermuis, rosse vleermuis en watervleermuis voornamelijk boombewonende soorten, ruige dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen en gewone dwergvleermuis en laatvlieger bewonen voornamelijk gebouwen.

Foerageergebied en vliegroutes

Vleermuizen foerageren langs bosranden, houtwallen, boven open plekken, langs lanen en rondom bebouwing. Het plangebied is geschikt als foerageergebied het aanwezige groen in de vorm van gazon, bomen en overige groen op het erf. In de omgeving zijn groene erven, kruidenrijke bermen en agrarische percelen wat ook als foerageergebied kan dienen voor vleermuizen. Het plangebied is door voldoende alternatieve foerageermogelijkheden in de directe omgeving geen essentieel foerageergebied voor vleermuizen. Daarnaast blijft het groen bij de ingreep behouden. Nader onderzoek naar foerageergebied is daarom niet noodzakelijk.

De bebouwing is geen onderdeel van een doorlopend lijnelement. De aanwezigheid van een vliegroute is daarom uitgesloten. Negatieve effecten op een essentiële vliegroute zijn uitgesloten.

Verblijfplaatsen

In het tuinhuis (zie nr. 1 afbeelding) zijn geen geschikte openingen voor vleermuizen aanwezig om achtergelegen ruimtes te bereiken. Verblijfplaatsen in dit gebouw zijn uitgesloten. De agrarische opstal aangegeven met nr. 2 heeft geschikte openingen tussen de muur en het dak van de opstal. De spouw is afgesloten vanaf de bovenzijde, verblijfplaatsen in de spouwmuur zijn daarom uitgesloten. Vleermuizen kunnen verblijven tussen het dak en de isolatie. Van deze opstal zijn de muren deels opgebouwd uit metalen golfplaten en het dak uit abc-golfplaten. Deze platen zorgen voor een zeer variabel klimaat in de schuur waarbij het op koude dagen koud blijft en op zonnige dagen zeer warm wordt tussen het golfplaten dak en de isolatieplaten. Dit variabele klimaat maakt het ongeschikt om tussen de dakplaten en isolatie te verblijven. Overige plaatsen waar vleermuizen kunnen verblijven betreffen balken of muren waar zij enkel in het open kunnen hangen. Het is uitgesloten dat vleermuizen hier in het open verblijven omdat er geen uitwerpselen van vleermuizen aanwezig zijn in de schuur. Door het variabele klimaat is de opstal ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. De aanwezigheid van verblijfplaatsen kan hier daarom worden uitgesloten. De schuur aangegeven met nr. 3 is een halfopen schuur. Door het open uiterlijk kunnen vleermuizen vrij naar binnen vliegen maar is het klimaat ook sterk verbonden met de omgeving. Vleermuizen kunnen hier enkel in het open aan balken verblijven, op overige plaatsen zijn geen geschikte openingen of aanvliegroutes aanwezig. De open plaatsen worden enkel incidenteel door gewone grootoorvleermuis gebruikt om te verblijven.

Binnen de bebouwing zijn echter geen (prooi)sporen van vleermuizen aangetroffen zoals uitwerpselen en vlindervleugels. Daarnaast is het klimaat in de schuur door het halfopen uiterlijk sterk variabel en daardoor ongeschikt als verblijfplaats. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in de te verwijderen bebouwing is door het ongeschikte klimaat, afwezigheid van geschikte verblijfplaatsen en de afwezigheid van (prooi)sporen uitgesloten.

De bomen op het erf worden voor zover bekend niet aangetast. Effecten op verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten zijn daarom uitgesloten.

Conclusie

Op basis van de verspreidingsgegevens en biotoopinschattingen tijdens de veldverkenning zijn effecten op essentiële vliegroutes en foerageergebied van vleermuizen uitgesloten. Effecten op verblijfplaatsen boombewonende vleermuizen door de werkzaamheden zijn uitgesloten. Verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten in de te verwijderen gebouwen zijn gezien de karakteristieken van de bebouwing uitgesloten. Nader onderzoek is dan ook niet nodig.

2.5.4 Vogels

Alle vogels zijn beschermd in de Omgevingswet en Vogelrichtlijn. Aantasting van actief gebruikte nesten is niet toegestaan.

Van een aantal vogelsoorten zijn de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd. Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders (voorbeeld kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: ransuil (*Asio otus*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar. Door de leefwijze van deze soorten is het niet mogelijk om bij directe versterking van de nesten te voldoen aan de bepalingen uit de Omgevingswet. De lijst van jaarrond beschermde vogels is in september 2009 door het ministerie van LNV gepubliceerd. Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5.

In het plangebied en de ruime omgeving komen volgens de verspreidingsgegevens de soorten boomvalk (*Falco subbuteo*), buizerd (*Buteo buteo*), gierzwaluw (*Apus apus*), grote gele kwikstaart (*Motacilla cinerea*), havik (*Accipiter gentilis*), huismus, kerkuil, ooievaar (*Ciconia ciconia*), ransuil (*Asio otus*), roek (*Corvus frugilegus*), slechtvalk, sperwer (*Accipiter nisus*), steenuil (*Athene noctua*) en wespendif (*Pernis apivorus*) voor.

De gierzwaluw is een soort die alleen in de zomer in Nederland aanwezig is. De gierzwaluw is erg kritisch ten aanzien van zijn nestlocatie. Alleen tijdens de broedperiode is de gierzwaluw (mannetje en vrouwtje afwisselend) op het nest te vinden. De rest van het jaar vliegt de vogel en rust op thermiek. Het nestmateriaal bestaat uit strootjes en veren die in de lucht worden verzameld. De gierzwaluw is een erg honkvaste soort die elk jaar naar dezelfde nestlocatie terugkeert. De soort broedt graag in kolonies. Gierzwaluw maakt zijn nest op beschutte plaatsen onder pannen of andere besloten delen van gebouwen. In schuur nr. 2 zijn geschikte nestplaatsen voor gierzwaluw aanwezig tussen het dak en isolatieplaten, echter is hier te weinig ruimte onder de openingen aanwezig waardoor hier onvoldoende in- en uitvliegruimte is voor de gierzwaluw. Opstal nr. 1 en 3 zijn ongeschikt als nestplaats van gierzwaluw door het ontbreken van geschikte openingen en/of verborgen nestruimtes. Nestplaatsen binnen de te verwijderen bebouwing is daarom uitgesloten, nader onderzoek is niet noodzakelijk.

De huismus is een standsoort in Nederland. De populatie van deze soort is in de laatste tientallen jaren gehalveerd door een afname van geschikt leefgebied en broedplaatsen. De huismus leeft in en nabij menselijke bebouwing, zowel binnen als buiten de bebouwde kom. Het dier bouwt zijn nest in of tegen bebouwing (bijvoorbeeld in een dichte klimop). Er moet altijd voldoende voedsel en schuilgelegenheid (dichte bosschages) nabij de nestplaats aanwezig zijn. Tussen de dakplaten en isolatieplaten van gebouw nr. 2 is ruimte aanwezig waar huismus kan nestelen. In gebouw 3 zijn ook ruimtes onder de dakpannen aanwezig welke via de dakgoot bereikt kunnen worden. In tegenstelling tot gierzwaluw heeft de huismus geen moeite met een krappe aanvliegroute. Ten tijde van het veldbezoek waren er ook meerdere huismussen in het groen op het erf aanwezig. Opstal nr. 1 is ongeschikt als nestplaats van huismus door het ontbreken van geschikte openingen en/of verborgen nestruimtes. Nestplaatsen in gebouw nr. 1 is daarom uitgesloten, hier is nader onderzoek niet noodzakelijk. Het is noodzakelijk om de aanwezigheid van nestplaatsen van huismus van gebouw nr. 2 en 3 in kaart te brengen voorafgaand aan het uitvoeren van de ingreep.

Ooievaar is een soort die voorkomt in gebieden met extensief beheerde weilanden in veenweidegebieden en uiterwaarden. Deze soort maakt vaak gebruik van kunstmatige nestgelegenheden, maar broedt ook op telefoonpalen, schoorstenen of kerktorens. De grote gele kwikstaart nestelt langs snelstromende beken en rivieren in natuurlijke oevers, onder bruggen, bij watermolens en stuwtjes. Op het erf zijn geen geschikte nestlocaties voor beide soorten aanwezig. Het erf is door de inrichting niet geschikt als

foerageergebied. Geschikt foerageergebied zal door de ingreep ook niet verdwijnen. Effecten op deze soorten in het plangebied zijn uitgesloten.

De kerkuil en steenuil komen voor in half open agrarisch landschap. De steenuil broedt vooral in oude fruitbomen, knotwilgen en in gebouwen en schuren op boerenerven, terwijl de kerkuil voornamelijk in schuren broedt. Beide soorten broeden op relatief rustige plaatsen en zijn veelal afhankelijk van nestkasten. Geschikte openingen en nestplaats zijn niet aanwezig in de te slopen bebouwing. In de bebouwing binnen het plangebied zijn geen sporen zoals braakballen en kalksporen van beide uilen aangetroffen. Ook zijn er geen nesten aangetroffen welke mogelijk door de soorten in gebruik zijn. De aanwezigheid van nest- en rustplaatsen van kerk- en steenuil binnen het plangebied is uitgesloten.

Buizerd, boomvalk, havik, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer en wespandief nestelen in bomen. In de bomen op het erf zijn geen nesten aangetroffen welke mogelijk van één van deze soorten zijn. De slechtvalk broedt ook op elektriciteitsmasten en hoge bebouwing, deze structuren zijn binnen het plangebied niet aanwezig. Mogelijk wordt het erf als foerageergebied gebruikt maar dit zal door de ingreep niet verdwijnen. De aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van bovengenoemde jaarrond beschermde vogelsoorten is uitgesloten.

Ook is er een lijst vogels aangewezen waarvan alleen bij effecten op populatieniveau maatregelen nodig zijn; de zogenaamde categorie 5. In de schuren zijn geen nesten aangetroffen welke mogelijk door categorie 5 soorten in gebruik zijn.

Werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen plaatsvinden om het verstoren van actieve nesten van vogels in de bebouwing en nabijgelegen struiken en bomen te voorkomen of er moet een broedvogelcontrole plaatsvinden om de aanwezigheid van actieve nesten te onderzoeken en negatieve effecten te voorkomen.

Conclusie

Op basis van het veldbezoek en aanvullende verspreidingsgegevens kan de aanwezigheid van jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus in gebouw nr. 2 niet worden uitgesloten. Nader onderzoek is noodzakelijk om het gebruik van de bebouwing door deze soort in kaart te brengen. Nestplaatsen van huismus in gebouw nr. 1 en 3 is wel uitgesloten. De aanwezigheid van overige jaarrond beschermde nestplaatsen zijn uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Werkzaamheden moeten buiten het broedseizoen plaatsvinden om het verstoren van actieve nesten van vogels in de bebouwing, nabijgelegen (fruit)bomen en akkers te voorkomen of er moet een broedvogelcontrole plaatsvinden om effecten op actieve nesten uit te kunnen sluiten.

2.5.5 Reptielen

Om een goed beeld te krijgen van de soorten reptielen en amfibieën die binnen het plangebied en de directe omgeving voorkomen, zijn de volgende bronnen geraadpleegd: *De amfibieën en reptielen van Nederland* (Creemers en Van Delft, 2009), *Atlas van Amfibieën en Reptielen* (De Wild et al., 2016), www.verspreidingsatlas.nl/reptielen en www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen. Van de reptielsoorten is de aanwezigheid van adder (*Vipera berus*), gladde slang (*Coronella austriaca*), hazelworm (*Anguis fragilis*), levendbarende hagedis (*Zootoca vivipara*), ringslang (*Natrix helvetica*) en zandhagedis (*Lacerta agilis*) in de omgeving bekend.

Reptielen stellen strikte eisen aan hun omgeving en alle inheemse reptielen zijn in de Omgevingswet beschermd. De meeste reptielensoorten houden zich voornamelijk op in geleidelijke overgangssituaties tussen natuurlijke biotopen in bos-, heide- en veengebieden (bijv. heide en/of heischrale graslanden in combinatie met bossen en/of kleine landschapselementen). Door de inrichting van het plangebied is er geen geschikt habitat voor deze soorten aanwezig. De directe omgeving van het erf is ook niet geschikt als leefgebied voor deze soorten. Negatieve effecten op reptielen zijn daarom uitgesloten.

2.5.6 Amfibieën

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen) en landhabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand).

In de omgeving van het plangebied is het voorkomen van algemene amfibiesoorten zoals bruine kikker (*Rana temporaria*), meerkikker (*Pelophylax ridibundus*), middelste groene kikker/bastaardkikker (*Pelophylax klepton esculentus*) en gewone pad (*Bufo bufo*) bekend. Voor deze soorten geldt in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling een vrijstelling voor het aantasten van vaste rust- en verblijfplaatsen, mits de zorgplicht in acht wordt genomen (zie bijlage 1).

Van de beschermde amfibiesoorten is het voorkomen van alpenwatersalamander (*Ichthyosaura alpestris*), heikikker (*Rana arvalis*), kamsalamander (*Triturus cristatus*), poelkikker (*Pelophylax lessonae*), rugstreeppad (*Epidalea calamita*) in de omgeving bekend.

Het habitat van amfibieën is onder te verdelen in water- of voortplantingshabitat (vaak een poel, vijver of smalle watergang zonder grote vissen en niet te steile oevers) en land- of overwinteringshabitat (bosjes, struwelen en dergelijke en voor sommige soorten vergraafbaar zand). Het leefgebied moet altijd alle onderdelen bevatten om voor de soorten geschikt te zijn. Op het erf is geen geschikt voortplantingswater aanwezig voor bovengenoemde soorten. Daarnaast is er in en rondom de bebouwing geen geschikt landhabitat of vergaafbaar zand voor beschermde amfibiesoorten.

aanwezig. De aanwezigheid van essentiële onderdelen van het leefgebied van amfibieën binnen het plangebied is daarom uitgesloten. Negatieve effecten op essentiële onderdelen van het leefgebied van amfibieën is uitgesloten.

2.5.7 Vissen

Beschermden vissoorten zijn over het algemeen gebonden aan specifieke beek-, riviersystemen of watergangen met een goed ontwikkelde watervegetatie en een sliblaag. Op het erf zijn geen watergangen aanwezig waardoor de aanwezigheid van beschermde vissoorten is uitgesloten.

2.5.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Voor de beschermde insectensoorten zijn binnen het plangebied geen geschikt habitat of waardplanten aanwezig. Negatieve effecten op deze soorten zijn daarom uitgesloten. Beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen ook worden uitgesloten in het plangebied.

2.6 SPECIFIEKE ZORGPLICHT

In de Omgevingswet is voor alle natuuractiviteiten (Natura2000, houtopstanden en flora en fauna) een specifieke zorgplicht van toepassing. Deze specifieke zorgplicht is van toepassing bij alle activiteiten die effecten kunnen hebben op natuurwaarden, als men weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat die handeling nadelige gevolgen kan hebben voor de fysieke leefomgeving.

Bij het artikel in het Bal over een specifieke zorgplicht staat een verplichting in drie stappen. Degene die een activiteit verricht is verplicht:

- Alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van diegene kunnen worden gevraagd om die gevolgen te voorkomen.
 - Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen: die gevolgen zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken.
 - Als die gevolgen onvoldoende kunnen worden beperkt: die activiteit achterwege te laten voor zover dat redelijkerwijs van diegene kan worden gevraagd.
- (IPLO, 2024)

Naast het voorkomen van onnodig lijden (artikel 11.28, Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)), zijn maatregelen nodig om soorten te beschermen, maar ook om effecten op die soorten ongedaan te maken. De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten; waarbij onder andere 'Rode Lijst soorten' specifiek worden benoemd.

In deze quickscan is voor het onderdeel flora- en fauna-activiteiten daarom, op basis van verspreidingsgegevens uit de NDFF en BESI, nagegaan of er in en direct nabij het plangebied soorten te verwachten zijn van onder andere de Rode lijsten. Vervolgens is op basis van de aangetroffen biotopen, nagegaan of deze soorten binnen het plangebied kunnen voorkomen.

Het plangebied is voornamelijk verhard en langs de randen en tussen de verharding komen enkel zeer algemene plantensoorten voor. Het plangebied zal hierdoor een zeer lage ecologische waarde hebben waardoor het onwaarschijnlijk is dat hier rode lijstsoorten voorkomen. Indien rode lijstsoorten binnen het plangebied voorkomen zal er door voldoende alternatief in de omgeving geen significant effect op de populatie van deze rode lijstsoort optreden.

3 CONCLUSIE

In het plangebied aan de Brinklanderweg 5 te Ederveen is men voornemens om een aantal van de gebouwen op het erf te verwijderen. Voordat de realisatie hiervan kan beginnen moet eerst de aanwezigheid beschermde natuurwaarden en soorten met betrekking tot de Omgevingswet onderzocht worden. Deze quickscan is een verkenning van deze beschermde natuurwaarden en soorten in het plangebied.

3.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Het plangebied is geen onderdeel van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) en de Groene ontwikkelingszone (GO). Door de voorgenomen ontwikkeling gaat geen oppervlakte van NNN-gebied verloren en is er geen sprake van een wezenlijke aantasting van de waarden en kenmerken van het NNN. Effecten op het NNN zijn daarom uitgesloten.

3.1.1 Overige beleidskaders

Door de geplande ingreep zijn er geen effecten op overige wettelijke kaders vanuit de Omgevingswet toepassing (provincie Gelderland, 2024).

3.2 OMGEVINGSWET – GEBIEDSBESCHERMING

Het plangebied ligt niet binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied. Door afstand en tussenliggende elementen worden negatieve effecten van licht, geluid en trilling op het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Veluwe' uitgesloten.

Door het realiseren van de voorgenomen werkzaamheden is er mogelijk tijdelijk een toename van de stikstofdepositie op nabijgelegen Natura 2000-gebied zoals 'Veluwe'. Een stikstofberekening (AERIUS Calculator) kan uitsluitsel geven over de stikstofemissie als gevolg van de werkzaamheden en de depositie op Natura 2000-gebieden. Als er sprake is van een toename aan stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen of leefgebieden van soorten, dan moet nader onderzoek middels een voortoets stikstofdepositie uitwijzen of er sprake is van significant negatieve effecten.

3.3 OMGEVINGSWET – HOUTOPSTANDEN

Het plangebied is onderdeel van het erf wat niet behoort tot het toepassingsgebied van het onderdeel houtopstanden uit de Omgevingswet. Dit onderdeel is daarom niet van toepassing. Voor zover bekend worden er geen bomen gekapt tijdens de ingreep. Indien bomen gekapt worden zijn de gemeentelijke voorschriften van toepassing.

3.4 OMGEVINGSWET –SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Omgevingswet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfsplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

Voor een aantal soorten die in de omgeving en mogelijk in het plangebied voorkomen zoals haas, konijn, vos, gewone pad en een aantal muizen geldt provinciale vrijstelling voor aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen.

Door de aanwezigheid van potentieel geschikte nestplaatsen van huismus in gebouw nr. 2 en 3 kan de aanwezigheid van nesten van huismus hier niet worden uitgesloten. Nader onderzoek naar deze soort moet uitwijzen of de potentiële verblijf- en nestenplaatsen daadwerkelijk gebruikt worden. Nest- en verblijfplaatsen van deze soorten in de onderzochte schuren zijn uitgesloten. Nestplaatsen in gebouw 1 zijn wel uitgesloten. Op basis van het veldbezoek, de verspreidingsgegevens, de aanwezige habitattypen en biotoopeisen van de mogelijk in de omgeving voorkomende soorten zijn van de overige (niet-vrijgestelde) nationaal of Europees beschermde soorten, vaste rust- en verblijfplaatsen uit te sluiten. Nader onderzoek naar deze soorten is daarom ook niet nodig.

Ten alle tijden geldt de zorgplicht voor de aanwezige flora en fauna (bijlage 1). Daarnaast moeten de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden uitgevoerd om het verstoren van actieve nesten van vogels in de bebouwing en nabijgelegen bomen en struiken te voorkomen.

3.5 CONSEQUENTIES

3.5.1 Nader onderzoek

- Huismus, nestplaatsen (Vogelrichtlijn):
 - Nader onderzoek conform het Kennisdocument van de huismus (BIJ12, 2017) bestaat uit 2 onderzoeksrondes in de periode vanaf april t/m half mei.
 - Nader onderzoek door pannen te lichten en met een endoscoop waarbij de aanwezigheid van huismusnesten op alle geschikte plaatsen wordt onderzocht.

3.5.2 Algemene voorwaarden

Twee algemene voorwaarden vanuit de Omgevingswet zijn altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels) mag van deze voorwaarde worden afgeweken.

- Op basis van de (specifieke) zorgplicht dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende planten en dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
 - werkzaamheden, zoals graafwerkzaamheden en het verwijderen van begroeiing, te starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
 - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

4 AANBEVELINGEN

Er zijn vanuit ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van een natuurinclusieve inrichting en een verhoging van de biodiversiteit:

- Bij het aanbrengen van beplanting wordt aanbevolen om gebruik te maken van inheemse bes- en bloemdragende struiken en planten zoals: zwarte els (*Alnus glutinosa*), gewone esdoorn (*Acer pseudoplatanus*), zomerlinde (*Tilia platyphyllos*), winterlinde (*Tilia cordata*), zomereik (*Quercus robur*), zoete kers (*Prunus avium*), vuilboom (*Rhamnus frangula*), gewone vogelkers (*Prunus padus*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), lijsterbes (*Sorbus aucuparia*), hazelaar (*Corylus avellana*), heggenroos (*Rosa corymbifera*), hondsroos (*Rosa canina*), bosroos (*Rosa arvensis*), sleedoorn (*Prunus spinosa*) en eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*). Dergelijke soorten bevorderen de aanwezigheid van een keten aan soorten (zoals insecten, vogels en vleermuizen). Ook is het aangeraden om gevarieerde plantensoorten te gebruiken zodat voedselmogelijkheden voor vogels en insecten verspreid zijn over het jaar.
- Gebruik bij de inrichting voor nieuwe verlichting gebundelde en naar beneden gerichte armaturen die niet uitstralen naar de omgeving.
- Nieuwbouw kan geschikt worden gemaakt voor vleermuizen door het gebruik van inbouwvleermuiskasten of door op een hoogte van 2,5 meter en hoger in muren in verschillende windrichtingen (voorkeur voor zuidgerichte zijden).
- Nieuwbouw kan ook geschikt worden gemaakt voor huismus en gierzwaluw door bijvoorbeeld het plaatsen van gevel- of inbouwkasten.
- Natuurvriendelijk dak waarbij verschillende planten- en kruidensoorten op substraat worden aangebracht. Dit kan voordelen hebben zoals het verhogen van waterbergend vermogen en verkoeling in de zomer. Ook kan dit een positief effect hebben op de lokale biodiversiteit.

BIJLAGE 1 WETTELIJK KADER

1.1 NATUURNETWERK NEDERLAND

Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een onderdeel van het natuurbeleid en heeft als doel het behoud van biodiversiteit. Gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van NNN vormen een samenhangend netwerk van bestaande en toekomstige natuurgebieden in Nederland. Per NNN-gebied zijn natuurdoelen vastgelegd in het ruimtelijke provinciale beleid, waarmee rekening gehouden moet worden bij planologische ontwikkelingen. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat activiteiten niet strijdig mogen zijn met de natuurdoelen.

1.1.1 Overige beleidskaders

Naast het NNN kunnen ook andere provinciale en gemeentelijke beleidskaders van toepassing zijn in het plangebied. Ook deze beleidskaders zijn niet verankerd in natuurwetgeving, maar dienen wel een rol te spelen in de planologische afweging.

1.2 Omgevingswet

1.2.1 Onderdeel gebiedsbescherming – Natura 2000

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura 2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de Omgevingswet die per 1 januari 2024 van kracht is. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

1.2.2 Onderdeel houtopstanden

Het onderdeel houtopstanden van de Omgevingswet heeft als doel bossen te beschermen en de bestaande oppervlakte bos- en houtopstanden in Nederland in stand te houden. Kort gezegd, alles wat bos is, moet bos blijven. Indien een houtopstand onder de Omgevingswet valt en deze gekapt gaat worden, moet een kapmelding worden gedaan. Ook verplicht de Omgevingswet om de betreffende grond binnen drie jaar opnieuw in te planten, de zogenaamde herplantplicht. Als bos definitief gekapt wordt, zal een vergunning of compensatie van deze herplantplicht verleend moeten worden. De herplantplicht is niet van toepassing voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie van een Natura 2000-doel.

Houtopstanden vallen onder de Omgevingswet als het zelfstandige eenheden van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend betreffen die:

- buiten 'de bebouwingscontour houtkap' liggen;
- een oppervlakte hebben van 10 are of meer;
- rijbeplantingen die meer dan 20 bomen omvatten, gerekend over het totaal aantal rijen.

1.2.3 Onderdeel soortenbescherming

Wettelijk kader

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Omgevingswet bepalend. De Omgevingswet is gericht op het duurzaam in stand houden van natuurlijke habitats en wilde flora en fauna in hun natuurlijke leefomgeving. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is, afhankelijk van het beschermingsregime, als volgt in de Omgevingswet opgenomen:

Vogelrichtlijn

- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.38 lid 1 Bal: Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Artikel 11.37 lid 1 Bal: Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben.
- Artikel 11.37 lid 1 en 3 Bal: Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Habitatrichtlijn, Bern bijlage II, Bonn bijlage I

- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen.
- Artikel 11.46 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Nationaal beschermde soorten

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen.
- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

- Artikel 11.54 lid 1 Bal: Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Procedurele gevolgen

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- *Soorten van de Vogelrichtlijn:*
Dit betreffen alle vogelsoorten die in Nederland als broedvogel, standvogel, wintergast of doortrekker aanwezig kunnen zijn, met uitzondering van exoten en verwildeerde soorten, zoals bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn.
- *Soorten van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn:*
Dit zijn alle soorten in onderdeel A van bijlage IV van de Habitatrichtlijn inclusief bijlage II van het Verdrag van Bern en bijlage I van het Verdrag van Bonn, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt. In de bijlagen van de Verdragen van Bern en Bonn worden ook vogels genoemd.
- *Nationaal beschermde soorten:*
Dit zijn soorten die genoemd zijn in bijlage A van de Omgevingswet. Het betreft hier de bescherming van zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen, kevers en vaatplanten voorkomend in Nederland.

Een project kan in strijd zijn met de Omgevingswet wanneer een ruimtelijke ingreep direct of indirect leidt tot het aantasten van verblijf- en/of rustplaatsen van de aangewezen, niet vrijgestelde beschermde soorten of hun leefgebied. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een omgevingsvergunning noodzakelijk zijn. Omgevingsvergunningen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege een in de wet genoemd belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Wettelijke belangen

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Ter bescherming van de wilde flora en fauna en instandhouding van natuurlijke habitats.
- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Om een omgevingsvergunning te krijgen voor soorten van de Vogelrichtlijn moet worden voldaan aan een van de volgende belangen:

- Wanneer de volksgezondheid en/of de openbare veiligheid in het geding is.
- Wanneer de veiligheid van het luchtverkeer in het geding is.

-
- Ter bescherming van flora en fauna.

Voor nationaal beschermde soorten geldt:

- Er is sprake van een bij de wet genoemd belang.

BIJLAGE 2 LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (Red.). (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Natuur in Nederland 12. Leiden, Nederland: Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden.

Creemers, R.C.M. & Van Delft, J.J.C.W. (Red). (2009). *De amfibieën en reptielen van Nederland*. Nederlandse Fauna 9. Leiden, Nederland: Nationaal Historisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey-Nederland.

De Wild, W.W., Brekelmans, F.L.A., Van Emmerik, W.A.M. & Spier, J.L. (2016). *Atlas van Amfibieën en Reptielen*. Utrecht, Nederland: RAVON.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. & Bongers, W. (1987). *Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors*. Soest, Nederland: Stichting Vleermuisonderzoek (Dr. Leo Bels Stichting), 1^e versie.

Limpens, H., Mostert, K. & Bongers, W. (1997). *Atlas van de Nederlandse vleermuizen. Onderzoek naar verspreiding en ecologie*. Utrecht, Nederland: KNNV Uitgeverij.

Websites

BIJ12 (2017a) Gierzwaluw. Kennisdocument. Geraadpleegd april 2024 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Gierzwaluw-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2017b) Huismus. Kennisdocument. Geraadpleegd april 2024 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Huisumus-1.0.pdf. Utrecht.

BIJ12 (2017c) Steenuil. Kennisdocument. Geraadpleegd april 2024 van www.bij12.nl/assets/BIJ12-2017-006-Kennisdocument-Steenuil-1.0.pdf. Utrecht.

De Vlinderstichting. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.vlinderstichting.nl>

Nationale Databank Flora en Fauna (2024) Uitvoerportaal. Kaart. Geraadpleegd april 2024 van <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>

Natura 2000 gebieden Gelderland, Geraadpleegd april 2024 van <https://www.natura2000.nl/>

NDFF & RAVON (2024), NDFF Verspreidingsatlas Amfibieën. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/amfibieen>

NDFF & RAVON (2024), NDFF Verspreidingsatlas Vaatplanten. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/planten>

NDFF & RAVON (2024), NDFF Verspreidingsatlas Reptielen. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/reptielen>

NDFF & RAVON (2024), NDFF Verspreidingsatlas Zoogdieren. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.verspreidingsatlas.nl/zoogdieren>

PDOK Viewer (2024) PDOK. Geraadpleegd april 2024 van www.pdok.nl/viewer/#

Provinciale Staten (2017) Atlas leefomgeving. Kaarten. Geraadpleegd april 2024 van www.atlasleefomgeving.nl/kaarten?config=3ef897de-127f-471a-959b-93b7597de188&gm-z=5&gm-x=183854.4905524706&gm-y=458013.9240403013&gm-b=1544180834512,true,1;1553503379097,true,1;1555409892827,true,1

Provincie Gelderland (2024) Gelders Natuurnetwerk. Geraadpleegd april 2024 van [https://gelderland.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c7b302b57c1b4ba4861cf95ca71eefa4](https:// gelderland.maps.arcgis.com/apps/dashboards/c7b302b57c1b4ba4861cf95ca71eefa4)

SOVON (2012-2018), Vogelatlas. Geraadpleegd april 2024 van <https://www.vogelatlas.nl/>

Vleermuiswerkgroep Nederland (VLEN). Geraadpleegd april 2024 van <https://www.vleermuis.net>